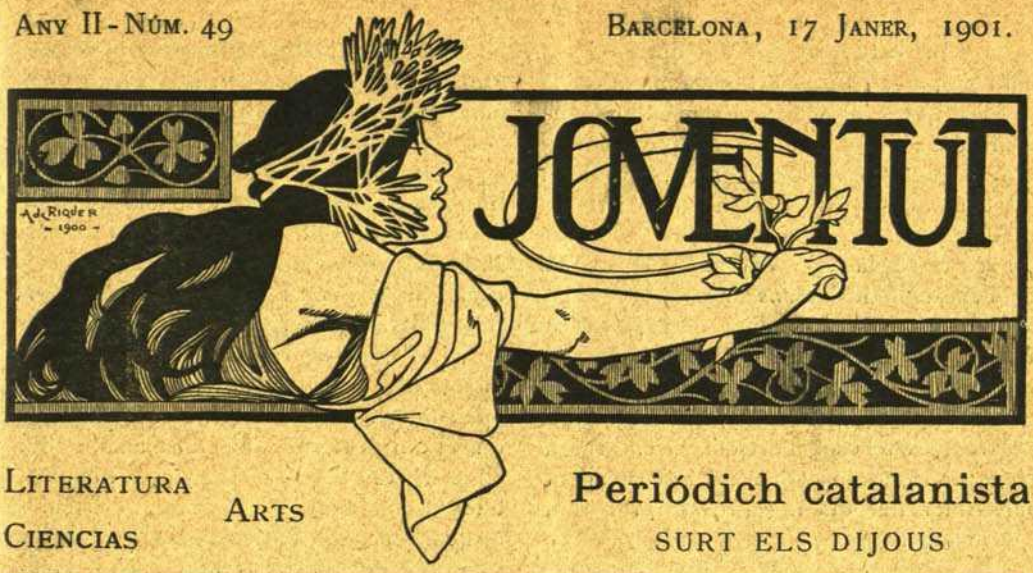
Any II - Núm. 49 Barcelona, 17 Janer, 1901.



Literatura Arts Ciencias

Periódich catalanista

SURT ELS DIJOUS

Redacció y Administració:
Plassa del Teatre, 6, entressol.

Número corrent. . . . . 20 céntims.
» atrassat, ab folletins. . 40 »
» » sense folletins. 25 »

SUMARI.

Els morts ab vida, per Lluis Marsans. — Notas d'art, per Joan Brull. — Estudi, per Joseph M.ª Folch y Torres. — Salvém Poblet!, per Sebastiá Junyent. — Joventut daurada, per Apeles Mestres. — Teatre Líric Catalá: La inauguració, per Emili Tintorer; La música, per Joaquim Pena. — La Walkyria y Siegfried; II. Interpretació dels personatjes (conclusió), per idem — Llibres rebuts, per V. — Cant de Natura, per J. Vergés. — Novas.

FOLLETÍ:

AYRES DEL MONTSENY, per Mossén Jacinto Verdaguer. Plech 2.
QUAN ENS DESPERTARÉM D'ENTRE ELS MORTS..., per Enrich Ibsen. Traducció catalana. Plech 2.

ELS MORTS AB VIDA

No sé si nosaltres hem perdut la noció de la vida, ó si á Madrid tenen ganas de posarse tranquils, sense rahó. Lo cert es que alguns personatjes dels que per allí fan més rotllo, están dihent á tort y á dret que nosaltres no existim, y en cambi, á nosaltres ens sembla que vivim y prosperém. Y més que aixó, estém ben segurs de que l'atmósfera dels nostres temps es molt favorable per assadollarnos de salut y de coratje, contribuhint poderosament á la nostra creixensa.

Y aixó que nosaltres creyém, perque ho sentim y ho veyém, es tanta veritat com mentida son las paraulas dels que á Madrid volen fernos passar per morts y soterrats.

Mes tot aixó no es altra cosa que la eterna manifestació dels idealismes d'aquella gent: quan se mou una formiga, hi engegarian tots els batallons, esquadrons y baterias pera ferla estar quieta; peró quan un elefant está quiet, dormen tranquils pensant que'l tenen mort. Sempre lo que'ls mou es la fressa, may la major ó menor importancia de la causa que la promóu.

Avuy encara es hora que no saben ni quánts som ni lo que volém, perque ni menys han intentat esbrinarho: van sentir fressa per Llevant, van oir la cridoria de la maynada periodista, y sense mirar si hi havia ó si no hi havia rahó, ens van lligar de mans, ens van tapar la boca y'ns van apuntar el fusell al pit, deixanthos en complert estat d'inmovilitat. Mentres portém la mordassa á la boca y las mans lligadas, mentres tinguém sobre nostres caps l'amenassa del fort, no podém ni devém nosaltres, com nous Quitxots, sortir en busca d'aventuras que acabarian sempre á satisfacció dels de Madrid. Hem estat quiets y seguirém estanthi, perque contra la forsa no hi há resistencia. Per aixó ells ens creuhen morts; mes nosaltres que sentim la vida de la nostra ánima, el batech dels nostres cors, el coratje de nostres pits y'l pensament de nostras inteligencias, sabém bé prou que ni som morts, ni podém morir. No

som morts, perque ab tot y lo que ns están fent, sentim la realitat de la vida, anyorém la llibertat que se'ns nega, confiém en un demá venturós. No podém morir, perque la materialitat que'ns fa viure está molt, peró molt per demunt del poder dels homes, tant si's diuhen politichs com déspotas, tant si's diuhen estadistas com opressors, lo mateix si obeheixen á las *rahons d'Estat*, com si s'aixoplugan baix la degradant ensenya de la tirania. No hem mort, ni podém morir, perque la rahó de nostra vida es superior á totas las forsas humanas, y fins aniquilant nostras existencias individuals, encarnaria en generacions novas que sentirian encara ab més intensitat que nosaltres la gran rahó que'ns dona vida.

Els morts, els cadavres ambulants, els puntals de lo corcat, ens diuhen morts á nosaltres. Desgraciats! Som morts que vivim la vida plena de las grans esperansas, som morts que sentim la necessitat de la perfecció; som morts que aspirém á lo més gran que pot aspirar l'home; som morts qu'estém cavant la fossa ahont quedarán soterradas totas las mesquinesas y totas las tiranias que son tan admiradas pels que'ns creuhen morts.

LLUÍS MARSANS.

NOTAS D'ART

Parlar d'art al públich, y fer que tothóm comprengui la nostra bona intenció, resulta dificil. Entre nosaltres, quan ne parlém ab nostre especial llenguatje, que'n podriam dir *de taller*, ens enteném perfectament; peró ab la ploma á la má, tot cambia, y á lo que nosaltres escribim ab tota ingenuitat, pot donárseli devegadas una interpretació molt diferenta de la que li correspón en justicia. No está en nostre anim ofendre á cap personalitat; lo que dihém, ho dihém senzillament ab el desitj d'estudiar y fer veure'ls nostres defectes, en lloch de deixarnos portar per ideas falsas que fins ara han sigut moneda corrent entre'ls intelectuals de la nostra terra.

Aixis, donchs, anirém ab cuydado pera no engreixar á las *milocas* ni á las *patums*, que'ns observan esperant el moment oportú d'aniquilarnos. Lo que nosaltres escribim, bé ó malament, es ab la intenció de fer progressar l'art de nostra patria. Y hem de parlar clar; hem de dir lo que nosaltres creyém qu'es la veritat, perque'l callar ens ofega. Es ab molt sentiment que'ns veyém obligats á tirar reputacions per terra, reputacions fetas molts anys enrera á la taula d'un café o bé entre las quatre parets del Ateneu, ahont se repartian els papers de gran pintor, magistral novelista, critich eminent ó músich colossal. Y aqueixas reputacions, desgraciadament, encara avuy subsisteixen; y á pesar de que'l novelista fa dormir, el músich fa plorar y'l critich fa riure, á pesar d'aixó, es dificil desfer lo que ja está fet, y lograr que'l públich comprengui lo endarrerits qu'estém en art, convencentlo de que afora d'aquí no som ningú, y de que tal volta lo que'ns sembla més modest es lo que més ens honra al extranger.

En la nostra terra tot se falsifica: aquesta es la nostra especialitat. Tot ho fem millor que ningú. Si escoltéu ó llegiu als escriptors, als novelistas particularment, tot son indigestions de Zola. Altres s'embrancan per la filosofia sense poder pahir á Taine ni als filosops alemanys. Y ab tot aixó, desde no vull saber quánts anys que no sento parlar més que de genis nous que surten com per encant y moren al náixer. Quánts y quánts n'he vist passar! Y sempre lo mateix: imitacions. Oh, pais falsificador! No son sols els apotecaris y'ls fabricants els que saben estrafer els géneros, no: son els músichs, els pintors, els escriptors. Y si no, mireu lo produhit per nostres artistas. Mireulos, llegiulos. Els músichs, no cal dirho, sempre Wagner; res que fassi olor de farigola, res que senti la nostra terra, si no es armonisant una cansoneta popular; fet aixó, ja han acabat. Els pintors... ben clar se veu: alguns ab resquicias de Roma; pintura de factura tradicional, d'en Fortuny; y'ls altres imitant als francesos, que fins sembla que no puguin fer res que no sigui de Paris, encara que no més se tracti d'un pobre model, fet y repetit mil vegadas. Dels novelistas, ni val la pena de parlarne; lo millor fora qu'alguns d'ells s'en tornessin á fer el seu veritable ofici. Y en quant als critichs *milocas*, no n'hem de dir cap mal; tot al contrari; ells ab la seva ignorancia ó mala fe han format genis que veyém

caure com edificis arruinats, perque no tenen consistencia; peró en cambi ells s'engreixan y's guanyan la vida passant per sabis.

Quan tanco'ls ulls pensant en l'art de la meva terra, en l'endarreriment intelectual en que'ns trobém, ¡quina tristesa m'agafa!... Y sols m'aconsolo al recordar noms com Mercadé, Clavé, y'l nostre gran poeta Verdaguer.

JOAN BRULL.

ESTUDI

Ab ningú havia fet tantas amistats com ab ell.

Es cert qu'ell la guanyava d'un remat d'anys, peró'l carácter, no ben definit encara, de la Laura, sentia necessitat d'intimar ab aquell jove, assentat ja per complert y observador per natural.

Fins ab certa agradable condescendencia escoltava d'ell lo que no hauria permés que cap altre li hagués dit. Eran, la flor aponcellada y feble, moguda ara d'assi, ara d'allá, per la més suau de las alenadas del oreig matinal, y l'arbust jove, ple de vida, fort y resistent á las ventadas que, venint á traydoria, esbrotan las flors de tronch massa tendre.

Atrevida de si, la hermosa Laura las cercava y las desitjava las terribles ventadas de qu'ell li parlava; la dolsa calma de sos setze anys la tenia enervada, y son esperit voleyador somniava ab aventuras d'heroina de novela, ab quinas s'identificava tot seguit admirant sos fets, gayre bé sempre fruyt inverosimil de la fantasia d'algún escriptor de novelas de remesa.

Ella mateixa li contava á n'ell, ingenuament, las dolsas emocions qu'experimentava.

—Havia sortit del casal solitari, ahont estiuhejavam,—deya ella,—y la fosca'm vingué al demunt que no vareig adonarmen. Perduda gayrebé, cercava camí pera retornar á casa, quan una forta tempestat me sobtá; sort que, propet d'allí ahont jo estava, vareig poder aixoplugarme en una barraca abandonada. Desd'allí vaig contemplar plena de goig las feréstegas clarors dels llamps ab sos zitzagueigs terribles, y escoltava com si fossin melodias els espetechs dels trons interminables. Sola, soleta. Cóm vareig gosar aquell cap-vespre! No podéu ni persarho cóm s'aixamplava mon cor devant d'aquell espectacle, en quin la Natura'ns parla á l'ánima ab son llenguatje verge!...—

Ell somreya escoltantla, y'l comprenia perfectament aquell goig que la Laura sentia.

—Es encantadora,—diu ell parlant de la Laura.—Mon mellor goig es parlarhi intimament; es esbrinar son modo de sentir y de pensar, perque pensa y sent d'una lley que no pensan y senten las altras donas. En son cor s'hi barreja un sentiment romántich, imposat per las lecturas á que té deria, y aquest sentiment deu estar lluytant seguidament ab el sentit práctich natural que posseheix. Ab no tant imperi en son cor, aquest romanticisme vindria á poetisarla.

La Laura—diu ell—es un problema que vaig observant cóm está plantejat pera buscarli solució. Es un camp ple d'hermosa vegetació en el que hi lluytan dos exércits forsuts y potents per un igual, peró que abdós lluytan sens esfors ni energia, sense combatres cara á cara, sense que l'un probi de fer recular á l'altre.

Tots dos hi caben, y no sé quin decidirá... Peró, ab tot, es encantadora la Laura; sas paraulas plenas de senzillesa'm fan pensar més que totas las filosofias dels mestres; m'arriban al cor y allí's desgranan, trobanthi lloch pera quedarshi. A voltas bé probo de rebatre sas follias, peró mon cor las guarda y las manyaga, sian bonas ó falsas... Me té enamorat! Recordo—seguia ell—qu'en altra ocasió que devant d'ella ho vareig dir que n'estava enamorat, recordo cóm cuytá á explicar mon enamorament als que m'havian sentit.

—No n'está d'enamorat de mi, per lo que soch ni per lo que puga valdre—digué ella.

—Ell está enamorat del ambient original que diu troba en mi; está enamorat de mon modo de sentir, y no de mon modo d'ésser material.

Y era cert,—seguia ell.—Jo, qu'en mon cor no havia sentit may el pessigolleig d'una passió amorosa; jo, que may havia experimentat las dolsas sensacions d'una conversa d'enamorats, trobava en las d'ella quelcóm d'inexplicable que, concretant aquellas sensacions, no era ni l'una ni l'altra, peró que'm

donava clara idea de cóm abdós deuhen sentirse.

Aquest es mon enamorament, y aquests son els llassos que lligan nostra amistat.

Ella'm vol á son modo; jo també á la meva manera la vull, y pot dirse que no'ns estimém.

No'ns estimém, y quan fa dias que no'ns havém parlat, ne sentim anyorament.

—

Avuy la Laura apareix ab els ulls plorosos. Son rostre delicadissim té un posat trist que l'hermoseja més.

Ell s'hi atansa impresionat, y ab afecte li pregunta:

—¿Per qué has plorat?

—No's pot saber—fa ella.

—¿No? ¿Es á dir que jo no puch saberho? Jo que si't pregunto qué t'afligeix es pera partirme ab tu la pena que pugas sentir. ¿Es á dir que jo, com sempre, soch el darrer?

—No, no—fa ella;—no sou el darrer.

—¿Donchs per qué no m'ho dius?

—Es que no ho puch explicar. Ploro potser perque penso massas cosas...—

La Laura baixa'ls ulls confosa, y ell se la contempla ple d'encis.

Passa bona estona de silenci, y per fi ell li diu ab accent amarch:

—Mira, Laura... Despedimnos y pleguém nostras amistats.

—¿Per qué?—respón ella, vivament.—¿Qué hi fet?

—No, Laura, no has fet res; peró tu vas fente dona y... res, que dirian si som promesos en comptes d'amichs.

—¿Per qué?—repeteix ella.

—Tu no ho sabs, Laura, que la gent, que'ls homes no la comprenen nostra amistat. No ho creuhen que un home ab cor que sent y una dona d'un cor tan hermós com el teu pugan ser amichs sens estimarse...

Si, si, Laura; 'ns havém de despedir.

Y además tu ets dona, y si bé ara no sents ab tota sa forsa l'instint que't conduhirá á la unió ab l'home, el sentirás dintre de poch, y llavors jo, l'amich que't vol, seria un destorb per tas inclinacions, y qui sab si també per las inclinacions dels altres...

—Jo no penso encara en casarme,—interromp ella.—Jo estich enamorada tan sols de la essencia del amor. Dihéu vos que l'instint de la dona's deixará sentir en mi, y jo no ho dubto; mes llavors aquest instint crech que m'inclinará á cercar á un home més que al amor del mateix. Y vindrá l'home, y jo'm casaré portada per aquell instint; més ben dit, me deixaré casar perque será l'hora de cumplir els fins per que Deu nos ha creat... Per mi l'amor no es el procés quina fi es la unió d'abdós sexes. A mon entendre l'amor es més espiritual.—

Ella calla, y ell, sense deixar de mirársela, cerca en son cervell una resposta. La Laura somriu creyentse victoriosa...

Las amistats segueixen com avans. Ella's troba bé en l'ambient d'ilusions y somnis en que viu, y no vol pas esbahirlos. Ell segueix ab el pressentiment de la fi d'aquestas amistats.

—

La poncella s'ha tornat rosa hermosissima, plena de vida y exuberant d'aromas. Es ditxosa en aquest instant perque no veu, darrera tanta ufana, las fullas ressecas d'una flor marcida.

La Laura es hermosa, y com sempre atráu y's fa seus els cors. Més d'una volta miradas plenas de foch y desitjos li han fet baixar els ulls avergonyida. Ell ho veu y... calla.

—No'm ve de nou—diu ell.—Ja ho sabia que't perdria.

—Oh! Es un jove que val molt—fa ella. —Diu qu'está enamorat de mi y que'm fará ditxosa.

—Si, ja ho crech,—diu ell.

—No més sento que ara no podrém franquejarnos tant.—Y aixó ho diu la Laura ab la major senzillesa.

—No. Lo que sempre t'havia dit,—respón ell.

—Jo,—segueix ella ab son posat ignoscentó,—penso que potser ho anyoraré... ¿Y vos?

—¿Jo? També, Laura, també ho anyoraré.

—Cóm me dol...—fa ella, entristida de sobte.

—¿De veritat te dol?

—Oh! Si, si!

—Ja't distreurás—li diu ell.

—Ah, bé, potser si. Y vos també's distreureu ¿veritat?

—Si, si; jo també'm distreuré... pensant en tu.—

Ella sens aturarse á sospesar la resposta qu'ell li ha fet, se'n va somrihenta á parlar ab el que ha de casarse.

. . . . . .

Ell se queda sol, y pensa que aquí finan sas observacions. He volgut—pensa—estudiar el cor dels altres, y no coneixia'l meu.

Li sembla un consol destruhir tot quant li parla, ab sa presencia, d'ella, de la Laura.

Un desengany n'hi queda d'aquellas amistats originals; un desengany ben original també, puig que may havia esperat d'ella res que no fos lo que havia succehit. May havia cregut que l'amistat que tan íntimament els unía, hagués d'evolucionar cap al amor; sempre havia previst la fi d'aquella amistat, y ara que la veya en realitat, li venia de nou.

Algú'n diria d'això un cas psicológich. Ell hi veu una de tantas flaquesas del home; lo més freqüent: un cor que's rebela contra'l cervell, y aquest que no pot afrontar la escomesa.

JOSEPH M.ª FOLCH Y TORRES.

SALVÉM POBLET!

L'histórich monestir de Poblet está á punt d'esfondrarse. Catalans: ¿deixareu que s'acabi de perdre aquest monument de la vostra grandesa?

Del poder central no cal esperarne res: s'enrunaría tot Catalunya, y no sortiría de la seva indiferencia.

De Poblet no n'hi há més que un; una volta desaparegut, en va buscariau un altre monument igual, y á Catalunya potser no'n trobariau cap de millor.

Ripoll ens recorda la infantesa de la nostra patria; per sort ha ressucitat, y queda en peu la tradició més antiga.

Poblet y Santas Creus ens recordan son major esplendor, l'época de la seva virilitat.

L'Art es la més elevada exposició de la vida d'un poble.

Si voleu entrar en el concert dels pobles civilisats, heu de fundar un art nacional.

Si voleu fundar un art nacional, com teniu dret y poder pera ferho, heu de basarlo en l'art del nostre passat, l'heu de fer brollar del estudi de nostra gloriosa tradició.

Es precis anar endevant, peró prenent per punt de partida'l temps anterior á aquell en que nostre art deixá d'ésser personal y característich de nostra terra.

Poblet es un monument de carácter verament catalá.

Cap als últims de la Edat Mitja, avans de nostra unió ab Castella, Catalunya tenía un hermós art arquitectónich que li era ben propi y que's diferencia del dels altres pobles.

Ab la decadencia política, ab la seva desaparició com á nacionalitat, decaygué, y acabá per desapareixe son art y sa forsa creadora.

Catalans qu'estimeu á Catalunya: ¿deixareu que s'esborri'l gloriós recort de nostra gran época?

Sou molts; si reunissiu vostres esforsos, ¿no podriau salvar Poblet?

Ja que tan pocas ocasions teniu de demostrar vostre amor á la terra, ¿deixareu escapar aquesta pera demostrar á tothóm que Catalunya es estimada dels seus fills, que son capassos d'estimar y sostenir son passat y fundar sobre d'ell un gloriós y fort pervindre?

Nostre renaixement es ja un fet; Barcelona conta ab innombrables associacions catalanistas els periódichs catalans de diferents matisos son molts. Tots sentim un amor sincer per nostra patria; totas las entitats tenim fe en nostra bona voluntat: ara es hora de demostrarho.

En cada societat, en cada agrupació, en cada redacció no sols de Barcelona, sinó de tot Catalunya, deuria obrirshi una suscripció pera salvar Poblet de sa runa inminent.

¿Passarém per la vergonya de no ferho?

SEBASTIÁ JUNYENT.



JOVENTUT DAURADA (1)

(IDILI FÍ DE SIGLE.)

A . . .

Tens rahó: no tot han d'ésser rabadáns y gent de baixa estofa. Comprenent perfectament que la lectura dels meus idilis rústichs siga una nota discordant en els salóns de la BONA SOCIETAT, *aquí tens un idili que tal vegada hi estará més en carácter.*

Es un saló de restaurant.
Rendida
la groga llum del gas y endormiscada,
llengoteja impacient. L'atapahida
atmòsfera—impregnada
dels vapors de la orgía que termina—
empestant á alcohol y nicotina
entorn dels llums en espirals fluctúa,
y esgarrapa els cristalls qu'entela y suha
com pugnant per fugir d'eixa sentina.

La taula apar un camp que la metralla
ha batut y arrasat. De la batalla
sols despullas ne quedan; y en mitj d'ellas,
com soldats invencibles qu'á la historia
transmeten la victoria,
s'aixecan dessangradas sis botellas.

De colzes en la taula ont s'ensopeixen
mastegant els cigarros aromátichs,
entre xirlis y mirlis discuteixen
un parell de plansóns aristocráticbs:
un Pierrot tot farina y apatía
—gran estudiant de lleys, que no estudía,—
y un Arlequí tot colorayna y nyonya,
que's figura estudiar filosofía
perquè pert cada curs sense vergonya.

PIERROT.

Aquí la tens la vida!
¡tota engany, tota fum, tota mentida!...
¡Goig... plahers... ilusións! ¡Inmunda farsa
ont l'home que val més y que més crida
es el bobo de tots, l'últim comparsa!
—Do'm foch.—¿Quí'n dirá goig d'una vesprada
gastada com aquèsta y mal gastada
en dar toms y més toms com á baldufas
y arrossegar pel món la carcanada
sobreixint de xampany, farcits de trufas!

ARLEQUÍ.

Estás fet un rahim! ¿sents? Reflexionas
com un rahim; y parlas y argumentas
lo mateix que un rahim. No t'en adonas
però estás dissertant á las palpentas,
prenent per lleys universals y serias
futilitats de res, puras miserias.

PIERROT.

¿Futilitats has dit? ¿Y què anomenas
futilitats?

ARLEQUÍ.

Lo qu'anomenas penas.

PIERROT.

Perquè no has estimat.

ARLEQUÍ.

¡Vina aquí, vina,
que no sabs lo que't dius!... ¡Si per la venas
et corre més xampany qu'hemoglobina!

PIERROT.

Millor per mi.—Do'm foch.—Però si encare
et quedés gens de cor ..

ARLEQUÍ.

¡Quí's prëocupa
del cor! ¿Sabs qu'es el cor? Are com are
es simplement un muscle buyt qu'ocupa
la cavitat central...

PIERROT.

¡Bon cop d'efecte
que deus haver llegit en un prospecte
de pastillas pel pit!

ARLEQUÍ.

¡Nó, no t'en rigas
Es que no es més qu'un muscle buyt.

PIERROT.

¡Estigas!
¡no ets tu mal muscle buyt!—Lo que sí't juro
es que si tu, tros de materia inútil,
fossis capás d'amor...—¡què té aquet puro!—
no trobarías que l'amor es fútil.
Do'm foch.—Sembla que nó, ningú s'ho creya,
fins jo mateix, jo, un *esprit fort*, m'en reya;
francament, la trobava
re, una joguina per passar l'estona,
molt *chic*, molt *superchic*, molt *pchut*, molt... mona,
però may vaig saber que la estimava
fins ahir que la molt... la poca-solta!
va deixarme plantat de cop y volta.

ARLEQUÍ.

Perquè no la estimavas.

PIERROT.

No m'ho digas,
ó sinó't va pel cap aquesta tassa.

ARLEQUÍ.

Corrent, no ho diré més.

PIERROT.

¡Bé'n tinch d'amigas!
—ja ho sabs tu si'n tinch prou per no dir massa—
donchs si avuy totas juntas me plantessin
¡ab bon vent y en malhora s'en anessin!
Però veus, la Fifi... ja es altra cosa.
Y sobre tot, quan penso que'm posposa
¿per quí?... ¡per un perdut!... per un artista,
un pintorot de vert! ¡un paysatjista!...

(1) Del nou volúm d'IDILIS proxim á publicarse.

ARLEQUÍ.

Això es lo qu'á tu't cou.

PIERROT.

¿Què?

ARLEQUÍ.

Que'l que't passa
es qu'el despit se't menja en aquest'hora;
l'amor no hi es per res; despit y fora...

PIERROT.

¡Que t'anirá pel cap aquesta tassa!

ARLEQUÍ.

Donchs no he dit res.

PIERROT.

Do'm foch.—Potser s'en plora
ja en aquet just moment.

ARLEQUÍ.

Donchs potsé encare...

PIERROT.

¿Què? ¿que jo torni á encarregarmen?... ¡Y are!
¡Potser sí qu'ho pendría
qu'olvidés tan solemne porquería!
Per un ull de lá cara,
—per un ull, ¿m'enténs bé?—no hi tornaría.
¡Ah tunas, més que tunas!
¡arri allá y mala sort!... ¡Totas són unas!

ARLEQUÍ.

¿Y la Zazá?

PIERROT.

¿Quí dius?... ¡Ah sí, la rossa!

ARLEQUÍ.

¡Aquèlla't distreurá, qu'es bona mossa!

PIERROT.

¡Vaya un'altra!—Do'm foch.—Ni'm recordava
que tal pessa existís.

ARLEQUÍ.

¿Eh?

PIERROT.

Tot s'acaba,
fill, n'estava embafat!... Tenía llunas,
se'm tornava gelosa, ja'm renyava...
vaja, res, que sens darli quart ni treva,
he perdut el camí de casa seva.

ARLEQUÍ.

¿L'has enviada á dida?

PIERROT.

¡Y tan á dida!
Quan comensa una dona á fatigarte,
lo més curt es desferten desseguida.
Per cert qu'avuy m'ha escrit aquesta carta...
—no sé què n'haurè fet;—em diu que hi passi...
que sense mi no estima en res la vida...
que fará un disbarat... Y bé ¡que'l fassi!
no's perdrá res de bo!—¡Perjuras, tunas!
sempre dich lo mateix: ¡totas son unas!
Però ab aquèsta ¿veus? no m'hi amohino;
en cambi la Fifí, sí, 'm treu de tino.
¡Quína gracia de Deu! ¡quína xicota!
¡còm cantava els *couplets* de «La Mascota»!...
¿De «La Mascota» he dit?... nó... no'm recorda
d'ont són aquells *couplets*... del *sursum còrda*,
del... no ho sé, tant se val. ¿Y aquella *jota*?
¡allò sí qu'era sal d'Andalucía!...

ARLEQUÍ.

D'Aragó, jo diria.

PIERROT.

¡Calla tu, muscle buyt! no'n sabs pilota.
—¡Plantarme aixís, á mi, que la estimava
com si fos un galet baixat del poble!
¡á mi que só tot cor... y un cor tan noble!...

ARLEQUÍ.

Y tan noble! ¡sanch blava!

PIERROT.

... Un cor de catedral!... M'agradaría
trobarla tota sola al millor día;
¡quín pet de bofetadas li clavava!
¡Ah, las donas!... ¡l'amor!... ¿Y tu ho defensas?
—¿Què fas? ¿que dorms?

ARLEQUÍ.

No ho crech.

PIERROT.

Veig que badallas...

ARLEQUÍ.

Com que tu quan te llensas
no escups per no fer punt!

PIERROT.

Com sempre callas!

ARLEQUÍ.

Es que penso.

PIERROT.

¿Quí, tu?... Veyam què pensas!

ARLEQUÍ.

Penso que l'home .. es una bestia bruta,
l'amor... una bombolla
y... ¡que'm sento una gola més aixuta!...

PIERROT.

Y jo un cap més espès! tot se m'hi embrolla.

ARLEQUÍ

¡Garçon!

EL MOSSO.

¿Què s'ofereix?

ARLEQUÍ.

Un'altra empolla.

APELES MESTRES.

TEATRE LÍRIC CATALÁ

LA INAUGURACIÓ

Si la equivocació no fos més que de nom, poca importancia tindria, perque, que's tituli teatre lirich, ó lirich-dramátich, ó cómich-lírich com la propietat reclamava d'una institució en que l'element dramátich ha d'estar, si no en preponderancia, en natural equilibri ab el musical, al fi y al cap es qüestió de noms. Peró'l cas es que no solzament s'ha preterit l'element dramátich en el títul, sinó que, al portar á execució un plan may prou alabat de regeneració del Teatre Catalá, s'han oblidat els principis més rudimentaris del art escénich.

Deixém de banda, puig no es de nostra competencia, si en la part purament musical s'ha procedit ab el tacte y fermesa de criteri que reclamava la verdadera revolució artística qu'en el género lirich lleuger esperava veure realisar el públich barceloni, sempre amatent á las ardidas iniciativas. Lo que va quedar ben demostrat dissapte, es que de la part dramática ningú se'n ha cuydat, y si ho han fet, no hi entenian res.

Se tractava d'una empresa simpática á no poder serho més: la empresa de donar la *puntilla* al funest *género chico*, aqueix acanallat género, d'exportació madrilenya, desgraciadament massa arrelat en nostra terra. Y aixó tenia de lograrse, no paulatinament y per la lenta evolució del gust públich, sinó imposantse á n'aquest de sobte. La revolució havia d'ésser radical é instantania. Donchs bé: aquesta mena de revolucions, lo mateix en art qu'en política, sols s'imposan quan se realisan ab admirable perfecció.

La tasca, per difícil y lloable, honra als que la emprengueren; mes precis es confessar que no han estat á l'altura que reclamava.

Era aquest no un torneig, sinó un desafio á mort, y en tals cassos el primer pas es decissiu. La direcció artística del «Teatre Lírich Catalá» ha demostrat en ell una ignorancia tan gran de lo qu'es l'art escénich, un desconeixement tan absolut de las justas aspiracions del públich y una tal indiferencia en escullir las obras y'ls intérpretes d'ellas, que'l resultat no podia ésser més desastrós.

Per lo que respecta al públich, démanava una revolució en art, es á dir, que al convencionalisme, á las xabacanerias, desvergonyiments é insubstancialitats del *género chico* s'hi oposés un art sencer, ple de vida, de poesia y de veritat; esperava obras com la d'en Rusiñol, en que's presenta un quadro vivent exteriorment embellit per la fantasia del poeta que canta espontaniament las impresions per ell sentidas y que amaga un fons d'ideal que, ben ó mal definit, senten tots els homes. ¿Qué li han dat? Li han dat aixó ab *L'alegria que passa*, es cert. Peró aquesta ja la tenia y estava definitivament judicada. No li han donat res més. La direcció artística, sobre tot per comensar, tenia de triar obras d'aytal empenta, y, ó no n'ha sapigut, ó no las ha trobat. En un Teatre regularisat, una firma acreditada es prou garantia; aquí havia de filarse més prim. L'Iglesias equivocantse en un drama, no sufrirá en sa reputació: son mérit está aquilatat. L'Iglesias estrenantse en un nou género, inaugurant un Teatre innovador, sense patirne personalment, pot contribuhir á desacreditarlo, puig qu'aquest no té com ell llorers guanyats. En Vilanova, quina historia literaria té fulls preciosos, ens doná una obreta que ni feta d'encárrech pera posarlo en ridícul: carrinclona, falsa, insubstancial, al Eldorado hi faria un regularet paper.

Aixó vol dir que no hi há hagut jurat d'admisió ó que, si n'hi há, no ha estat á l'altura de lo que las excepcionals circunstancias demanavan.

Y si d'escullir obras no n'ha sapigut, ¿qué'n dirém del quadro de companyia á qui las ha confiadas? ¿No son mil voltas més artistas, á pesar de sos amaneraments, els actors d'Eldorado ó la Gran-Via? A pesar del seu convencionalisme rutinari, ¿no diuhen aquestos ab més intenció, no's mouhen ab més naturalitat y no declaman ab menos afectació? Deu nos en guart de defensarlos; peró francament: entre un Bergadá y un Pinedo, per exemple, hi há una diferencia notable.

Nosaltres no n'hem de fer res de si'ls actors del «Teatre Lírich Catalá» han sortit d'aquella escola acarmelada y pretenciosa que anys enrera donava fruyts pera la estrafalaria *zarzuela grande*, ó si han sortit de la més modesta classe d'aficionats al *bel canto* ó á la comedia d'arcoba ab antessala. Sortits d'allá hont fos, la direcció artística, á tenir clara idea de la trascendencia del seu empenyo, havia de rebutjar netament als ineptes, havia d'educar, empleant el temps y paciencia necessaris, als neófits, si n'hi havia, y sobre tot, havia de llimar fins á la destrucció completa tots aquells vicis, amaneraments y afectacions incompatibles ab l'art veritable, caracteristichs del género buyt que's tractava de combatre, y suficients per si sols pera desacreditar y fer impossible la misió regeneradora que'l nou Teatre tenia'l dever de desempenyar.

¿Qué'n farém qu'en Rusiñol imagini dos tipos tan humans y tan poéticament sentits com en Joanet y Zaira, si tota aquella exquisida poesia y tots aquells vagarosos ideals que tan bé's concretan en dugas ánimas senzillas troban com á medi d'expressió una declamació buyda, una fesomia freda, un gesto ampulós y unas tonalitats melodramáticas? ¿Qué'n farém que hi hagi un drama fi y sencer en l'obra d'un autor qu'ho encerti, si

aquest drama, ó restará incomprensible per no compéndrel els mateixos actors, ó'ns semblará ridicul al véurel parodiat?

Ningú més que nosaltres mira ab simpatia la noble empresa que volia portar á cap el «Teatre Liric Catalá». Tant, que á pesar de preveure qu'era impossible vence dificultats tan grossas en tan poch temps, no volguerem dir res avans d'hora, desitjant de tot cor equivocarnos. Avuy ens hem convensut de que, pera portar á cap aqueixa obra, se necessitava molta més direcció inteligent. y sobre tot, molt més temps. Ab temps y direcció's podian ben triar las obras, sobre tot las que devian rompre'l foch, y's podian, ja que no improvisar actors genials, educarne un plantell de més modestos que discretament fossin fidels intérpretes de las creacions artisticas.

Molt temém qu'aquesta precipitació sigui la causa tal volta única de que's malogri una idea tan noble y elevada. Y'ns dol tant més, quan si aixis succeheix el resultat será desastrós pera l'art dramátich catalá, puig contribuhirá á matar en flor altras futuras y generosas iniciativas.

Tant de bo que poguém desdirnos de lo dit després de veure altras representacions del «Teatre Liric Catalá».

EMILI TINTORER.

LA MÚSICA

El «Teatre Liric Catalá» ha comensat sa tasca. La part lirica estava representada en la funció inaugural per dos compositors de la terra, un ja conegut y forsa aplaudit, y un altre que donava'l seu primer pas en el teatre. Era aquest ultim el músich Lapeira, encarregat en el seu *debut* de posar música á un'obra que comensa per no presentar cap situació musical que surti espontaniament de l'acció, ni gayre bé dona pretext pera introduhirnhi de més ó menys artificiosas. ¿Cóm cercar, donchs, la font ó tema en que'l compositor deu inspirarse? Quant no n'hi há s'inventa, y aixis en Lapeira, després de compondre un incolor preludi, va idear, pera ser intercaladas en l'obra, dugas cansons y un chor. No volém judicar á aquest músich pel seu trevall en la tonteria titulada *Colometa la gitana*, puig ben manifesta está la inmensa dificultat de tots els primers passos. Que avensi lliurement l'autor en sa carrera, y al oferirnos una nova producció de las que té anunciadas, podrém llavors judicarlo ab més coneixement de causa.

Altra cosa es al tractar del mestre Morera, un dels que figuran al devant de la migrada producció musical de nostra terra. La ilustració musical de *L'alegría que passa* pot servir de model á las produccions que seguidament apareixin, y fins al mateix Morera en sas obras successivas. ¿Qué s'hi troba en la música que ha escrit aquest pera l'hermós quadro d'en Santiago Rusiñol? Ben examinat, res de particular; y no obstant, hi es tot. Si, hi es tot, perqu'en ell veyém la identificació del músich ab el poeta, y més encara, la reducció d'aquell als limits y proporcions qu'estimém com més justos y llógichs en aquest género d'obras.

L'autor del llibre, ánima d'artista-poeta com no se'n troban gayres, ofereix dugas excelents situacions al músich; ó millor dit, una sola: la del contrast. La fonda distancia que separa la mandra de l'activitat, l'ensopiment de l'alegria, no hi há dubte que dona un contrast de poesía ben digna d'aprofitarse pera una idea musical. Y aquesta idea ha encertat á trobarla'l compositor dins del seu verdader terreno, el de la espontaneitat, puig el secret principal del efecte está precisament en sa bona calitat, es á dir, que no s'hi endevini'l rebuscament. La senzillesa de linias, la frescor de tema, y la justesa de forma, son qualitats ben apreciables en la música de *L'alegría que passa*.

Vol donarnos en primer lloch la impresió d'ensopiment y monotonia, y ho logra'l músich ab una cansó de quatre notas, qual continua repetició, unida á la extremada lentitut del temps, produheix l'efecte que s'ha proposat. Y quan ens trobém invadits per complert d'aquella impresió de mandra y de tristesa, aumentada encara per las successivas represas de la cansó, ns trasllada'l compositor sobtadament al extrém contrari ab sols oposar á aquellas notas altras pocas de tonalitat distinta y més vivesa de ritme, que principalment per sa diferencia en la forsa y en el temps forman l'acabat contrast ab lo anterior. Es á dir, que'l músich s'ha assimilitat l'ambient poétich donanthi un ambient lirich que hi encaixa ab perfecció, peró sense moures de la seva esfera de comentador musical de la situació.

Aquesta situació, aquest efecte momentani, es el *clou* de l'obra, sobretot de l'obra musical. Y heus aqui com, en una situació tan petita (musicalment considerada), se troba plenament demostrada la influencia de la música en la poesia, y sa verdadera misió, que no es altra que la de dir lo que no poden dir las paraulas, produhir la emoció del sentiment en els moments que la expansió d'aquest traspassa'ls limits del llenguatje. ¿Trobaréu en cap dels idiomas coneguts las paraulas mágicas qu'en el sobtat moment de la arribada del carro de saltimbanquis puguin donarvos el sentiment de vida y alegria que arriba al poble? No es possible, sense desnaturalisar la situació, y per aixó's fa precisa la intervenció del llenguatje musical que per sa major potencia expressiva arriba á conseguir l'efecte que'l poeta's proposá. Ni l'efecte acústich per si sol, ni tampoch aisla-

dament l'efecte óptich de la gresca del poble al entorn del carro, produhirian de bon tros semblant ilusió que s'obté per complert ab la fusió intima d'abdós elements. El llibretista ha ideat poéticament la situació, el músich l'ha sentida ab sobrietat plausible, y això es tot.

També hi entra per molt el contrast en la delicada cansó de Zaira, peró aquí tal volta li treu part del efecte la rápida tranzició de la grotesca escena que la precedeix. De totas maneras, el cant resulta sentit y adaptat al esperit de la lletra, y hauria sigut millor apreciat ab altra interpretació més encertada.

Es, en conclusió, *L'alegría que passa*, una obra en que'l músich ha complert sa misió ab gran fortuna, adornantla ab ilustracions musicals quin millor elogi es dir que son dignas del poema.

No s'ha mostrat el mestre Morera al mateix nivell en *Les Caramelles*. La música presenta aquí altre carácter, revesteix majors pretensions, y ab tot no arriba al efecte que's proposa.

El chors populars, particularment el de més desenrotllo, son tipichs, peró adoleixen de vulgaritat. Es molt probable que'l mestre s'hagi proposat tal efecte, puig aquell «Visca l'amor! Visca!» es arrencat del natural, peró hauria sigut preferible menos realitat y més art. L'armonisació es digna de la fama qu'en Morera s'ha conquistat en aquest género.

De la serenata y'l dúo d'amor no podém parlarne d'una manera definitiva, puig no es possible formar verdadera apreciació d'uns números musicals que foren despiadadament destrossats. No obstant, al través de las deficiencias d'execució s'hi descubreix en ells com qualitat més recomenable un consumat domini de la técnica, per lo que la factura és excelent. La serenata'ns va semblar un xich faltada d'originalitat en el comensament, y de senzillesa y espontaneitat en el desenrotllo. El dúo desdiu de las petitas proporcions del quadro, pretenent alcansar la categoria y forma de dúo d'ópera: en ell se posa també de relleu el domini dels efectes orquestals en son autor, que no trobém á igual nivell en lo referent á la inspiració. La frase dramática culminant ens va semblar un xich buyda, y tallada ab el patró de las óperas corrents. Encomenat á altra orquesta y altres cantants, potser rectificariam la opinió.

La inauguració del «Teatre Liric Catalá» pot, donchs, calificarse de tentativa, que ha resultat afortunada sols en part. Això ja es quelcóm, y si serveix de llisó als seus directors, molt s'haurá fet pera l'éxit definitiu. De totas maneras, l'éxit de *L'alegría que passa* es un encoratjament y un exemple.

Els que de tot cor desitjém que no's malogrin els propósits dels organisadors d'aquest teatre, hem de recomenarloshi, sols moguts d'aquest bon desitj, una inmediata y radical reforma en el personal de la companyia y un millor criteri en l'admisió d'obras. No se'ns amagan las dificultats qu'existeixen pera descubrir artistas y autors que no estiguin tarats, peró aquesta consideració era menester tenirla present al emprendre tan ardida empresa. Pera combatre el *género chico* es indispensable no caure en els defectes d'aquest, puig altrament no's conseguirá més que fomentarlo.

JOAQUIM PENA.

La Walkyria y Siegfried.

II

INTERPRETACIÓ DELS PERSONATJES.

(Conclusió).

Dos importantíssims personatjes de la Tetralogia han estat confiats al tenor Grani en las representacions de l'actual temporada, y ni en l'un ni en l'altre hem sapigut véurehi el tipo que Wagner va crear. En Grani es un cantant de molt bona voluntat, que procura assimilarse'l personatje que interpreta y donarli tot el relleu possible, peró sa escola eminentment italiana li fa traició á cada pas obligantlo á falsejar continuament els heroichs tipos de Siegmund y Siegfried, y per altra part sas migradas facultats vocals li privan de respectar lo que l'autor va escriure, donantnos en la part de cant una llunyana idea de lo que deuriam haver sentit.

La emoció artística en el trevall d'aquest tenor depén de lo difícil de cada passatje. En els trossos més compromesos, á causa de la tessitura ó del temps en qu'están escrits, s'oblida per complert del tipo que representa pera sostenir una continua lluyta entre las deficiencias de la veu y las dificultats del fragment qu'executa. En cambi, en els trossos en que aquestas dificultats vocals son d'escassa importancia, procura ser artista, donar emoció y vida al personatje, peró sa interpretació es falsa. Y sostenim qu'es falsa, perque ni el Siegmund ni el Siegfried d'en Grani tenen res de wagnerians, com ens proposém probar.

Siegfried es el noy de la selva, l'héroe inconscient que, desconeixedor en absolut del món, s'ha de presentar á nostres ulls com la personificació de la ignocencia, això es, de la puerilitat é ignorancia del noy, peró al mateix temps del ardor jovenil per la sanch de rassa heroica que porta en sas venas. Per aquest motiu sa primera aparició en escena ha d'anar acompanyada del més potent esclat d'alegria y entussiasme, no sols en el cant

(com ja varem examinar en son lloch) sinó encara molt més en la mimica altament expressiva que té senyalada l'personatje. Es á dir, que requereix per part del intérprete la més extraordinaria impetuositat junt ab la més ardida arrogancia, mentres que'l senyor Grani sols ens presenta un noy entremaliat, sens arribar de molt al esbojarrament; un noy faltat d'arrogancia y d'empenta, y bastant menys mogut de lo que deuria, á causa del rigurós ritme del acompanyament musical. Devia presentarse ab desordenats salts, ab expressivas riallas, en fi, ab tots els medis de que pot servirse un actor pera expressar aquella fogosa explossió d'alegria y entussiasme, peró en cambi no tant desencaixat en el cant que, com dihém, es extremadament ritmat. Y per altra part, devia posarnos també més de relleu desde bon principi la repulsió envers l'asquerós nibelung, que inconscientment tan sols li inspira una fonda antipatia.

Els intérpretes italians, fins quan semblan preocuparse com en Grani del tipo que representan, tenen un especial empenyo en tergiversar totas las prescripcions del autor. Un exemple: en el comensament, al arribar Siegfried, demana á Mime la espasa que li ha encomenat forjar; el nano li entrega tot tremolós, y tantost s'apodera d'ella l'ardit noy, quan pera mostrar sa inutilitat la romp en dos trossos d'un cop sobre la enclusa. El senyor Grani, pel contrari, al agafarla's limita á llensarla ab menyspreu á terra, per manera que ni parteix l'arma ni dona en conseqüencia idea de la sobrenatural forsa de Siegfried, qu'es lo que l'autor ha volgut posar de manifest desde bon principi. Aixis també quan la calma ve á substituir á la impetuositat d'avans y l'héroe s'ajeu en un banch, devia ferho d'esquena al seu interlocutor (y per tant al públich) pera mostrar la indiferencia ab que acull las paraulas d'aquest, y sols havia de girarse quan arriba Mime al final de la cansó del preceptor, moment en que aquell comensa á interessarse en el seu relat. Res d'això ha sigut observat, com també ha equivocat en Grani el moment en que ha de saltar del banch; ni ha agafat al nano per la gola, ni'ns ha donat la impressió de joya que demana l final d'aquesta escena, al entonar la cansó del viatje, un dels fragments més inadaptables á la veu d'aquest tenor, qué n'ha fet d'ell una verdadera desgracia.

En la magnifica escena de la forja, la execució del protagónista ha deixat repetidas vegadas d'anar d'acort ab las prescripcions del llibre. Per una part els dos hermosos cants de fundició y de la forja, faltats de la vida y animació que requerian, han contribuhit á la poca comprensió d'una de las escenas de més admirable realitat y encisadora plasticitat qüe imaginarse pót en el teatre. Mes pera lograrho son menester, ademés de excelents medis vocals, una vigorósa empenta en la naturalesa del intérprete, procurant agermanar l'alegria del noy ab la grandiositat del héroe. Aixis el cant de Siegfried, acompanyat dels moviments de la manxa, demana no precisament molta veu, sinó sobretot molta *ánima* y marcada solemnitat dins de la jovialitat de la dicció. En la part mimica bé n'ha fetas de cosas el senyor Grani, peró podian ser menos y més encertadas. Per exemple, durant l'esmentat passatje de la manxa, els trossos de la espasa reduhits á pols per la llima's fonen dins d'un gresol colocat en la fornal. Inmediatament Siegfried deu somergir en l'aygua freda l gresol pera que's refredi lo en ell contingut, ó sia l *cer fos*. Donchs en lloch d'això, lo qu'en Grani ha ficat á l'aygua es la espasa *sencera*, sent aixis qu'*encara ha de forjarse*. ¿Es menester major proba d'ignorancia? Lo que aqui s'avansa á fer l'intérprete no pot realisarho fins després del magnifich cant de la forja: llavors es sols quan el llibre mana la inmersió de la espasa en l'aygua, mes al Liceu s'ha fet avans y després. No comprenèm tampoch per qué'ls cops de mall qu'acompanyan aquest cant no s'han donat en la enclusa que hi há al mitj de la escena, sinó en un'altra més petita sobre la fornal, sent aixis que sols deu havernhi una.

L'imponderable efecte d'aquesta escena ha quedat destruhit per no anar d'acort els cops de mall ab el ritme orquestal, puig l'intérprete, atenent tan sols á las dificultats del cant, ha descuydat del tot aquest importantissim doble efecte, de plástica y d'acústica, picant la espasa sols quan bé li ha semblat. Y en el moment suprém, quan brandant la nova arma la descarrega ab tota forsa sobre la enclusa, ha de trencarse aquesta de cop, de dalt á baix, com partida per un llamp, y no á bossinets com succeheix al Liceu. Ho varem dir y ho repetim ara: es un dels trossos de Wagner qual interpretació ha sigut més errada. El dia en que nostre públich pugui saborejar una veritable escena de la forja, ab tota la fidelitat en el cant y en la mimica del personatje y tota l'alegria escénica que requereix, será aquest un dels actes que més l'entussiasmarán.

Del imponderable idili que abarca casi tot el segón acte de *Siegfried*, no podém parlarne ab gayre millor elogi. En aquestas escenas de dolsa tranquilitat no son menester grans facultats en el cantant, sinó tan sols una senzilla mitja veu acompanyada d'un art exquisit en la dicció. Peró ni en això ha pogut compláurens el senyor Grani, que ha prodigat els crits en situacions en que més que may son innecessaris. Per altra part, sa plástica tampoch ha sigut lo que deuria ésser. Siegfried no ha d'estar assentat, sinó *ajegut* del tot sota del arbre, ab lo que la mirada queda en direcció natural de las brancas y

pot contemplar aixis l'aucell á plaher. Mentres regnan en la orquesta'ls deliciosos remors, el personatje té senyalats tots els moviments que no poden retardarse ni avansarse, ja que portan el seu respectiu compás; peró en va son aquests detalls en intérpretes que sols obeheixen á sa voluntat. Ni en el diálech ab l'aucell, ni en el combat ab el dragó, s'ha cenyit en Grani á lo que l'obra indica; y faltada la plástica del actor de molts detalls que son absolutament indispensables, ha deixat de produhirnos la fonda emoció que's desprén d'aquesta escena si es ben interpretada.

En el dúo amorós tampoch s'ha compenetrat en Grani ab la grandesa de la situació, ni ha pogut comunicarla al espectador. La part mímica s'ha subjectat més qu'en els actes precedents á las observacions de Wagner, peró la tendresa del principi y l'entussiasme que després segueix no han arribat de molt á lo que devian ésser. Sostenir fins al final y en progressió creixent un personatje de la fatiga y dificultats de Siegfried, no es cosa fácil; y no es estrany, donchs, que l'intérprete hagi arribat á l'última part del dúo ab sas forsas del tot agotadas, cuydant sols de sortir del pas y amparantse en la veu de sa companya, quan abdós entran á dúo. No hem d'insistir per aquest motiu en las deficiencias, per part del tenor, d'aquesta escena, qu'encara tindrian millor disculpa si en lo restant de l'obra hagués complert degudament.

Al interpretar el personatje de Siegmund, ha incorregut el tenor Grani en defectes semblants als que acabém de senyalar. Com actor, ha expressat ab poch relleu el mortal cansanci ab que arriba á la casa del seu enemich. Poch sentiment també ha donat á la primera escena ab Sieglinda, falta de relleu al relat de sa desventurada historia, y escassa arrogancia y orgull al seu primer encontre ab Hunding. Mes els defectes han aumentat en el dúo amorós que, dada sa naturalesa melódica, ha de resultar malmés per la major part de cantants italians. Es intolerable ferne del cant de la Primavera una romansa, y no obstant, poch tenors deixarán d'incórrer en semblant absurdo. Diuhen que l'autor ne té la culpa per haver obert aqui la porta als fanátichs del *bel canto*, mes sobre aixó hi há molt que discutir, y la cosa'ns portaria lluny. Repetim lo que varem dir l'altre dia, aixó es, que tant correspón la responsabilitat al cantant com al director qu'ho permet.

En el final d'aquest hermós primer acte de *La Walkyria*, en Grani hi ha posat tota la seva ánima pera donar vida á situació tan grandiosa. Peró sas facultats també l'han trahit en aquest dificil passatje, impedintli donar á la escena tota l'animació y brillantés que requeria. En la part vocal ha suprimit ó transportat bastantas notas, mes en cambi'ns ha regalat ab una de sa exclussiva cullita: el calderó final. Sempre italians!

—

La senyora Gabbi, encarregada de la part de Sieglinda, ha servit pera fer bona la interpretació del seu company, que al costat d'aquella casi resulta clássica. Sembla increible la manera d'estrafer el cant, y'l desconeixement del sentit en tot lo qu'executa la esmentada tiple. En ella trobém arrelada com en cap altra la intolerable mania dels *calderons* y *ritardandos* que prodiga gayre bé en tots els compassos, per manera que la orquesta ha d'estar sempre pendent de la seva veu com en l'ópera de reglament. Per altra part, el sentiment y emoció qu'en tan alt grau dominan al personatje, no han tingut cap expressió en la senyora Gabbi. Interpreta'l dúo ab un ensopiment que l'hi escau ben poch, y ab desconeixement absolut de la part plástica. Peró res tan errat com la interpretació de la escena muda després del sopar, ahont incorre en el defecte que ja hem senyalat á altres artistas. Cada moviment té'l seu compás senyalat en la orquesta al apareixe'l tema corresponent; peró la senyora Gabbi ha avansat l'acció sempre de cinch ó sis compassos (1). Mes el major disbarat está en el moment d'indicar á Siegmund el lloch de la espasa, puig repetim qu'es una gran equivocació'l ferho ab el bras, desde'l moment que Hunding está espiantla, segons diu l'obra. La senyal ha d'ésser sols ab la mirada, y ha de coincidir precisament ab la primera aparició del tema de la espasa. D'altra manera, Siegmund hauria entés la indicació, y'l monólech que segueix no tindria justificació possible. Es un detall dels més trascendentals y que pinta la ignorancia de la intérprete que'ns ocupa.

—

Hunding, Alberich y Mime ocuparian també extens lloch si'ns entretinguessim en detallar sas respectivas interpretacions. Peró l'espay va mancant y's fa precis escursar l'examen dels que restan, que per altra part podria limitarse afirmant que tots han estat al mateix nivell dels precedents. Els senyors Rossi y Moro, encarregats dels dos primers, no han sapigut reflexar la impresió de rabia y de vensanja que domina en un y altre, ni la feréstega majestat d'aquests tétrichs y odiosos personatjes. Ab sobradas facultats vocals abdós cantants, els crits han anat al engrós,

(1) Per exemple: al creuharse las miradas dels dos enamorats apareix en la orquesta'l tema del *reconeixement* seguit del de la *renuncia al amor*. Per tant, si aquestas frases musicals no coincideixen del tot ab la expressió del rostre d'abdós personatjes, l'efecte deixa de produhirse.

però la expressió justa de la frase no s'ha encertat may.

Major, á causa de sa importancia, ha sigut la equivocació del intérprete de Mime. El senyor Zucchi desconeix la verdadera expressió del tipo del nibelung, y per això converteix en serio y fins dramátich lo que no deuria passar els limits de lo cómich y grotesch. La dicció devia revestir sempre un to sarcástich, que s'ha d'accentuar més encara en la escena que precedeix á sa mort. Si analisessim, podriam senyalarli defectes en cada frase, dels que jan'hi marcarem bastants al ocuparnos de la execució musical. Com á actor, no s'ha cuydat del tipo, y fins ha arribat á oblidar que representava un nano.

—

Mes sempre hi há un pitjor, y aquesta vegada s'ha encarregat de demostrarho la senyora Borissoff, cantant russa que *senzillament* ha destrossat els personatjes de Fricka y Erda. No hi há paraulas pera expressar tota la ridiculesa ab que aquesta senyora representa la muller del deu Wotan. Sols com á cantant podriam classificarla, dihent que fa bo al pitjor dels italians.

La tiple encarregada de la petita part d'aucell ha desafinat la meytat de las notas y ha dit las restants sense l'agilitat que requerian. En la part plástica es sens dubte l'únich artista del Liceu que no ha destrossat un personatje wagneriá. Del dragó també pot parlarsen bastant bé; sols quan ronca ó quan badalla l'hem trobat deficient.

Demanar un desgavell major que'l del conjunt de las Walkyrias, fora demanar un impossible: fondre vuyt diferentas veus en una sola continua y perfecta desafinació es un mérit que no's lograria en els centres musicals més avensats. No's pot, donchs, criticar, perque no hi há materia criticable. Y pera donar una idea del acert que igualment ha presidit en la plástica, dirém tan sols que'ls célebres *Hojotoho!* al unisono (no está escrit tal unisono) que donan las fillas de Wotan en las mateixas *candilejas*, han de donarse desde'l cim de las rocas.

JOAQUIM PENA.

LLIBRES REBUTS

CATALUÑA. *Estudio acerca las condiciones de su engrandecimiento y riqueza, por Pedro Estasén.*

Feren recomanable aquesta obra, á sa aparició, dugas circunstancias: la d'*utilitat* y la d'*oportunitat*. La d'*utilitat*, perque, á més de las consideracions que fa l'autor sobre'ls caràcters geológich, histórich y social de nostra Catalunya, hi figuran copiosos datos científichs; y la d'*oportunitat*, perque l'autor estudia una Catalunya, per dirho aixis, catalanissima, entrant de ple en la gran qüestió palpitant: el Catalanisme.

S'estudian cada una de las provincias en que actualment se troba dividida Catalunya: sa geologia, mineria, hidrografia, clima, etc. En seccions separadas s'estudian l'agricultura, la industria, el comers y la marina. Després d'exposar una llarga serie de datos utilissims, l'autor fa las conclusions següents: aboga per l'aument de la població catalana, per la reivindicació de la personalitat catalana mediant la conservació de son territori, la declaració de sa llengua com idioma oficial y'l desenrotllo y purificació de son Dret; per la conservació dels monuments, per la educació del jovent inclinantlo al trevall, pera que's fomenti l'afició á la vida del camp y del mar, per la seguritat é inviolabilitat de la casa de camp y de la propietat rústica de Catalunya, etcétera, etc.

Recomana l'autor als catalans que, avans de precipitar sos destins en el terreno polítich, recordin el *Coneixte tu mateix* dels antichs, y estudihin lo que més els hi convé.

L'obra del senyor Estasén está hermosament editada per la casa Seix, d'aquesta ciutat.

—

LO CANT DELS MESOS, *per Victor Catalá.*

Aplech de dotze poesias, corresponents á cada un dels mesos del any, recomanables si no's notés massa en l'autor la influencia d'algún altre poeta reputat y modernissim.

Forma un elegant tomet imprés á *L'Avenç*.

—

INDUCCIONES, *per Pompeyus Gener.*

No'ns ocuparém extensament d'aquesta obra de nostre estimat company, ja que l'amistat qu'entre ell y nosaltres existeix podria fer suposar que no son prou serenas las nostras alabansas.

Ens limitarém á recomanar *Inducciones* á tots aquells lectors de JOVENTUT qu'hagin fruhit llegint els articles d'en Gener publicats en nostre periódich, donchs la personalitat literaria y la potencia crítica é imaginativa del autor de *La Mort y'l Diable*'s manifestan en son darrer llibre com en sos millors trevalls.

V.



pot contemplar aixís l'aucell á plaher. Mentres regnan en la orquesta'ls deliciosos remors, el personatje té senyalats tots els moviments que no poden retardarse ni avansarse, ja que portan el seu respectiu compás; peró en va son aquests detalls en intérpretes que sols obeheixen á sa voluntat. Ni en el diálech ab l'aucell, ni en el combat ab el dragó, s'ha cenyit en Grani á lo que l'obra indica; y faltada la plástica del actor de molts detalls que son absolutament indispensables, ha deixat de produhirnos la fonda emoció que's desprén d'aquesta escena si es ben interpretada.

En el dúo amorós tampoch s'ha compenetrat en Grani ab la grandesa de la situació, ni ha pogut comunicarla al espectador. La part mímica s'ha subjectat més qu'en els actes precedents á las observacions de Wagner, peró la tendresa del principi y l'entussiasme que després segueix no han arribat de molt á lo que devian ésser. Sostenir fins al final y en progressió creixent un personatje de la fatiga y dificultats de Siegfried, no es cosa fácil; y no es estrany, donchs, que l'intérprete hagi arribat á l'última part del dúo ab sas forsas del tot agotadas, cuydant sols de sortir del pas y amparantse en la veu de sa companya, quan abdós entran á dúo. No hem d'insistir per aquest motiu en las deficiencias, per part del tenor, d'aquesta escena, qu'encara tindrían millor disculpa si en lo restant de l'obra hagués complert degudament.

Al interpretar el personatje de Siegmund, ha incorregut el tenor Grani en defectes semblants als que acabém de senyalar. Com actor, ha expressat ab poch relleu el mortal cansanci ab que arriba á la casa del seu enemich. Poch sentiment també ha donat á la primera escena ab Sieglinda, falta de relleu al relat de sa desventurada historia, y escássa arrogancia y orgull al seu primer encontre ab Hunding. Mes els defectes han aumentat en el dúo amorós que, dada sa naturalesa melódica, ha de resultar malmés per la major part de cantants italians. Es intolerable ferne del cant de la Primavera una romansa, y no obstant, poch tenors deixarán d'incórrer en semblant absurdo. Diuhen que l'autor ne té la culpa per haver obert aquí la porta als fanátichs del *bel canto*, mes sobre aixó hi há molt que discutir, y la cosa'ns portaria lluny. Repetim lo que varem dir l'altre dia, aixó es, que tant correspón la responsabilitat al cantant com al director qu'ho permet.

En el final d'aquest hermós primer acte de *La Walkyria*, en Grani hi ha posat tota la seva ánima pera donar vida á situació tan grandiosa. Peró sas facultats també l'han trahit en aquest difícil passatje, impedintli donar á la escena tota l'animació y brillantés que requeria. En la part vocal ha suprimit ó transportat bastantas notas, mes en cambi'ns ha regalat ab una de sa exclussiva cullita: el calderó final. Sempre italians!

—

La senyora Gabbi, encarregada de la part de Sieglinda, ha servit pera fer bona la interpretació del seu company, que al costat d'aquella casi resulta clássica. Sembla increible la manera d'estrafer el cant, y'l desconeixement del sentit en tot lo qu'executa la esmentada tiple. En ella trobém arrelada com en cap altra la intolerable mania dels *calderons* y *ritardandos* que prodiga gayre bé en tots els compassos, per manera que la orquesta ha d'estar sempre pendent de la seva veu com en l'ópera de reglament. Per altra part, el sentiment y emoció qu'en tan alt grau dominan al personatje, no han tingut cap expressió en la senyora Gabbi. Interpreta'l dúo ab un ensopiment que l'hi escau ben poch, y ab desconeixement absolut de la part plástica. Peró res tan errat com la interpretació de la escena muda després del sopar, ahont incorre en el defecte que ja hem senyalat á altres artistas. Cada moviment té'l seu compás senyalat en la orquesta al apareixe'l tema corresponent; peró la senyora Gabbi ha avansat l'acció sempre de cinch ó sis compassos (1). Mes el major disbarat está en el moment d'indicar á Siegmund el lloch de la espasa, puig repetim qu'es una gran equivocació'l ferho ab el bras, desde'l moment que Hunding está espiantla, segons diu l'obra. La senyal ha d'ésser sols ab la mirada, y ha de coincidir precisament ab la primera aparició del tema de la espasa. D'altra manera, Siegmund hauria entés la indicació, y'l monólech que segueix no tindria justificació possible. Es un detall dels més trascendentals y que pinta la ignorancia de la intérprete que'ns ocupa.

—

Hunding, Alberich y Mime ocuparian també extens lloch si'ns entretinguessim en detallar sas respectivas interpretacions. Peró l'espay va mancant y's fa precis escursar l'examen dels que restan, que per altra part podria limitarse afirmant que tots han estat al mateix nivell dels precedents. Els senyors Rossi y Moro, encarregats dels dos primers, no han sapigut reflexar la impresió de rabia y de vensanja que domina en un y altre, ni la feréstega majestat d'aquests tétrichs y odiosos personatjes. Ab sobradas facultats vocals abdós cantants, els crits han anat al engrós,

(1) Per exemple: al creuharse las miradas dels dos enamorats apareix en la orquesta'l tema del *reconeixement* seguit del de la *renuncia al amor*. Per tant, si aquestas frases musicals no coincideixen del tot ab la expressió del rostre d'abdós personatjes, l'efecte deixa de produhirse.

peró la expressió justa de la frase no s'ha encertat may.

Major, á causa de sa importancia, ha sigut la equivocació del intérprete de Mime. El senyor Zucchi desconeix la verdadera expressió del tipo del nibelung, y per aixó converteix en serio y fins dramátich lo que no deuria passar els limits de lo cómich y grotesch. La dicció devia revestir sempre un to sarcástich, que s'ha d'accentuar més encara en la escena que precedeix á sa mort. Si analisessim, podriam senyalarli defectes en cada frase, dels que jan'hi marcarem bastants al ocuparnos de la execució musical. Com á actor, no s'ha cuydat del tipo, y fins ha arribat á oblidar que representava un nano.

—

Mes sempre hi há un pitjor, y aquesta vegada s'ha encarregat de demostrarho la senyora Borissoff, cantant russa que *senzillament* ha destrossat els personatjes de Fricka y Erda. No hi há paraulas pera expressar tota la ridiculesa ab que aquesta senyora representa la muller del deu Wotan. Sols com á cantant podriam classificarla, dihent que fa bo al pitjor dels italians.

La tiple encarregada de la petita part d'aucell ha desafinat la meytat de las notas y ha dit las restants sense l'agilitat que requerian. En la part plástica es sens dubte l'únich artista del Licéu que no ha destrossat un personatje wagneriá. Del dragó també pot parlarsen bastant bé; sols quan ronca ó quan badalla l'hem trobat deficient.

Demanar un desgavell major que'l del conjunt de las Walkyrias, fora demanar un impossible: fondre vuyt diferentas veus en una sola continua y perfecta desafinació es un mérit que no's lograria en els centres musicals més avensats. No's pot, donchs, criticar, perque no hi há materia criticable. Y pera donar una idea del acert que igualment ha presidit en la plástica, dirém tan sols que'ls célebres *Hojotoho!* al unisono (no está escrit tal unisono) que donan las fillas de Wotan en las mateixas *candilejas*, han de donarse desde'l cim de las rocas.

JOAQUÍM PENA.

LLIBRES REBUTS

CATALUÑA. *Estudio acerca las condiciones de su engrandecimiento y riqueza, por Pedro Estasén.*

Feren recomanable aquesta obra, á sa aparició, dugas circunstancias: la d'*utilitat* y la d'*oportunitat*. La d'*utilitat*, perque, á més de las consideracions que fa l'autor sobre'ls caracters geológich, histórich y social de nostra Catalunya, hi figuran copiosos datos cientifichs; y la d'*oportunitat*, perque l'autor estudia una Catalunya, per dirho aixis, catalanissima, entrant de plé en la gran qüestió palpitant: el Catalanisme.

S'estudian cada una de las provincias en que actualment se troba dividida Catalunya: sa geologia, mineria, hidrografia, clima, etc. En seccions separadas s'estudian l'agricultura, la industria, el comers y la marina. Després d'exposar una llarga serie de datos utilissims, l'autor fa las conclusions següents: aboga per l'aument de la població catalana, per la reivindicació de la personalitat catalana mediant la conservació de son territori, la declaració de sa llengua com idioma oficial y'l desenrotllo y purificació de son Dret; per la conservació dels monuments, per la educació del jovent inclinantlo al trevall, pera que's fomenti l'afició á la vida del camp y del mar, per la seguritat é inviolabilitat de la casa de camp y de la propietat rústica de Catalunya, etcétera, etc.

Recomana l'autor als catalans que, avans de precipitar sos destins en el terreno politich, recordin el *Coneixte tu mateix* dels antichs, y estudihin lo que més els hi convé.

L'obra del senyor Estasén está hermosament editada per la casa Seix, d'aquesta ciutat.

—

LO CANT DELS MESOS, *per Victor Catalá.*

Aplech de dotze poesias, corresponents á cada un dels mesos del any, recomanables si no's notés massa en l'autor la influencia d'algún altre poeta reputat y modernissim.

Forma un elegant tomet imprés á *L'Avenç*.

—

INDUCCIONES, *per Pompeyus Gener.*

No'ns ocuparém extensament d'aquesta obra de nostre estimat company, ja que l'amistat qu'entre ell y nosaltres existeix podria fer suposar que no son prou serenas las nostras alabansas.

Ens limitarém á recomanar *Inducciones* á tots aquells lectors de JOVENTUT qu'hagin fruhit llegint els articles d'en Gener publicats en nostre periódich, donchs la personalitat literaria y la potencia critica é imaginativa del autor de *La Mort y'l Diable* s manifestan en son darrer llibre com en sos millors trevalls.

V.



CANT DE NATURA

Qué aprop de Deu se sent l'ánima meva
en mitj de la boscuria, quan s'eleva
sobre mon cap, llunyá, llunyá, l'espay!
Apar la volta blava més enlayre,
a; ar més pur, més intangible l'ayre,
y'l cel més blau, més transparent que may!

La brisa arriba fresca y joganera
y llisca entre las braucas ab dalera
y omplena'l vert fullatje de petons;
y tot l'espay melosament ressona,
y l'atmósfera enerva y congestiona,
y la flayre dels pins obra'ls pulmons.

Jo aim escalar la gegantina roca
tallada á pich sobre la mar, qu'emboca
la fondaria espantosa d'un abim;
arraparme á la terra ab ma febrosa
y, penjolat en la vessant pedrosa,
sa buydor mesurarne desde'l cim.

Jo aim sentir sota meu l'udol de l'ona,
son llarch gemech que sordament ressona
quan rebot en lo fons del estimball:
quan puja misteriós per la cinglera,
y á mos peus va mimbant, y torna enrera,
y rodola morint timbas avall.

No vull de la tempesta'l crit salvatje,
ni aim el xisclet fatídich del oratje,
ni'l guspireig, ni l'espetech del llamp:
vull la calma serena y majestuosa
del monstre sópit que á mos peus reposa
y diu tan sols murmurador son bram.

Jo aim aplegar en plácida armonía,
per sobre'l vert dels pins, l'atzur del día,
la blavor més intensa de la mar,
l'abím inmens de famolenca gola,
la roca esquerpa que á son fons rodola
y l'encís voluptuós del pinetar.

Llavors, de peus sobre l'altiva penya,
com qui son antre esgarrifós desdenya,
m'aboco á la buydor del esboranch;
y aspiro follament glopadas d'ayre,
d'ayre de mar de salitrosa flayre
que á mon cap fa acudir tota ma sanch.

Xisclan las aus capdals esporuguidas;
refilan los aucells; las flors ardidas
llensan perfums que punxan el cervell!...
Y poch á poch va defallint ma pensa,
y suau corrent d'una fredor inmensa
sento lliscar per sota de ma pell.

Y arrán de mos cabells passar, frisosa,
sensació d'erotisme misteriosa
qu'en pler estrany mos nirvis fa vibrar;
que s'aixeca del fons com vel de bruma,
ó que's condensa en lo cargol d'escuma
qu'engendra en lo rocam lo bes del mar.

Los ulls hi tinch clavats.. y la bromera
fonda, fonda, bellugas joganera
fingint contorns, retorciments lascius
que mos sentits atrauhen y fascinan;
y vers l'abím encisador m'inclinan
frisonaments de joya convulsius.

Anhel de sensació desconeguda,
gran com la inmensitat, d'ella nascuda,
de goig y esglay fa bategar mon cor:
plaher foll, sobre-humá!... joya somniada,
pressentiment de verge enamorada
que sent la esgarrifansa del amor!

. . . . . .

Enrajola la tarda vergonyosa,
vermella de desitj, y cau joyosa
en brassos del aymant de cada nit...
Me'n vaig, me'n tinch d'anar... Ja la canturia
s'es fosa dels aucells, y en la boscuria
s'ou tan sols la remor del infinit.

Sirio apareix arrán del mar, y clava
son raig verdós dins una onada blava:
la onada llensa un plany y's mor d'amor..
L'ha morta'l goig quan ha rebut la vida!...
Jo voldria fruhir un pler sens mida
que m'aturés los batements del cor!

Jo voldria, perdut entre'l brancatje
flayrós y verdejant d'un pi salvatje,
mirar un jorn sens fi, blavís y clar;
y si'l jorn s'enfosqueix ó s'ennuvola,
rodolar al abím d inmensa gola
y morir abrassant lo blau del mar!

J. VERGÉS.

Palafrugell, 30 octubre, 1900.

NOVAS

Nostre estimat amich y company de causa, que'ns honra ab sa valiosa colaboració, en Joseph Maria Roca, ha sigut condempnat á dos mesos y un dia d'arrest major, accessorias y costas, com autor d'un solt relatiu al governador civil de Lleyda, per haver aquest declarat ilícitas las Bases de Manresa. Dit solt fou publicat en *La Renaixensa* del 24 de janer del any passat.

El Tribunal, de conformitat ab lo qu'estima l fiscal senyor Parrizas, declará que dit solt constituhia un delicte d'injurias á l'autoritat. El defensor, don Miquel Laporta, qu'en son brillantissim informe demostrá que'ls actes de las autoritats han sigut y son sempre legalment discutibles, acordá interposar recurs de casació devant del Tribunal Suprém per infracció de lley. Nosaltres, á més, creyém qu'en l'esmentat solt no's feyan atachs més greves que'ls qu'ha fet la prempsa de diversos matisos politichs, sense que passés res. Qué hi farém!

Sentim lo que ha passat al amich Roca, á qui'ns oferim en tot y per tot.

—

També han sigut condempnats á dos mesos d'arrest major, accessorias y costas, els senyors en Manel de Montoliu y en Joseph Maria Pellicer, per haver donat alguns crits durant la permanencia á Barcelona de la esquadra francesa.

Es per demés dir lo molt que ho sentim.

—

L'anunciat *meeting* contra las *corridas de toros* tingué lloch al Principal el passat diumenge. L'acte comensá á las deu y mitja devant d'un públich numerosissim qu'omplia'l teatre de gom á gom. Presidí'l doctor Robert, qui tenia á sos costats als senyors Avila y Crusat.

Aquest, com á secretari de la Comissió, llegí un discurs escrit en catalá, en que's protesta de que, per vergonya de nostra ciutat, tinguém en ella dugas plassas de toros, y de qu'en la darreramént construhida hi oneji la ensenya de las quatre barras. Després doná compte de las moltas entitats adheridas al acte, entre las que hi figuran diversos Ajuntaments de Catalunya.

A continuació parlaren els senyors Garriga, Leucano, Cabanyas, Mateu, Gonzalez, Avila y Robert, que foren aplaudidissims.

Al acabarse l'acte hi hagué algún esvalot entre uns quants aficionats al barbre espectacle y'l públich que, amant de la cultura de nostra ciutat, havia anat al *meeting* á protestarne. Al sortir el doctor Robert, fou molt aplaudit.

La Comissió organisadora, un cop acabat el *meeting*, se dirigí al Govern civil á presentar las conclusions aprobadas, que son las següents:

«Que's prohibeixi l toreig á la dona y als homes menors de 25 anys; que's deneguin autorisacions pera construhir novas plassas; que's prohibeixi que las autoritats presideixin las corridas; que s'exigeixi á las empresas indemnisació á las familias de toreros ó als toreros en cassos graves, y que s'obligui á que ditas empresas imposin un 10 per 100 del producte de las entradas pera destinarlo á fins profitosos. Que s'estimuli y dongui facilitats pera la conversió de las plassas existents, en circos gimnástichs, hipódroms, velódroms, etc., ó pera qualsevol exercici que tendeixi al desenrotllo físich de la joventut. Que s'acudeixi als senyors bisbes pera que dintre de las sevas atribucions espirituals fassin cumplir lo que disposan els cánons respecte á aquesta materia, y s'aconselli als alts dignataris, al professorat, magistratura y demés autoritats y funcionaris públichs, la seva ausencia d'aquest espectacle. Al mateix temps el *meeting* acorda pregar á la prempsa en general que procuri abstenirse de publicar en sas columnas la ressenya de las *corridas*.»

—

S'ha posat á la venda'l licor tónich-digestiu «Els Segadors», elaborat pels senyors Soler y Mas, de Vilafranca. Mereix aquest licor ésser recomenat entre'ls de fabricació catalana per lo agradable de son gust y per sos efectes tónichs. Las ampollas portan un elegant precinte sobre un llas qu'ostenta las quatre barras.

—

Es recomanable per sa elegancia l'Almanach de paret qu'acaba de publicar la llibreria *L'Avenç*, ab una hermosa ilustració d'en Casas.

—

El Consell Directiu de l'Agrupació excursionista catalana «Los Montanyenchs» ha quedat constituhit en la següent forma:

President, Víctor Brosa y Sangerman; Vis-President, Aureli Campmany; Tresorer, Joan Poblet y Camps; Comptador, Isidro Artús; Vocal 1.°, Joan Quer, y Secretari, Joseph Cusiné.

Els Consells de seccions han quedat constituhits en la següent forma:

Secció de propaganda.—President, Joseph Serrat; Vocal, Lluis Coll; Secretari, Antoni Sabatés.

Secció científica.—President, Eduart Vidal; Vocal, Joseph Tarrús; Secretari, Felip Solé.

Secció de Bellas Arts.—President, Joan Fonta; Vocal, Joseph Rocarol; Secretari, Joaquim Biosca.

Secció de Música.—President, Ramón Sal; Vocal, Artur Roig; Secretari, Lluis Vila.

Secció Literaria.—President, Antón Busquets y Punset; Vocal, Joan Redondo; Secretari, Agustí Granada.

—

L'excés de trevall que ha pesat aquests dias sobre'l director del «Teatre Liric Catalá» senyor Iglesias, ha fet que no tingués ocasió de revisar ni entregarnos encara'l discurs per ell llegit en la vetllada que l'Associació democrática-catalanista «Lo Sometent» celebrá'l dia 6 del actual. Per lo tant, no podém aquesta setmana donar l'esmentat discurs á nostres lectors, á pesar d'haverho ofert en l'anterior número. En son lloch publiquém *Joventut daurada*, composició pertanyent al tomo d'*Idilis* que dintre pochs dias publicará l'Apeles Mestres, qui ha tingut la galanteria de donarnos las primicias de sa darrera obra.

—

A Cardedeu ha sortit el primer número del periódich catalá *Fullas de roure*. Mensualment publicará l'esplet conmemoratiu de las festas celebradas en dita vila'l dia primer del sigle xx.

—

La casa editorial madrilenya de la Viuda y fills de M. Tello'ns ha remés dos exemplars del llibre publicat á sas expensas pera conmemorar el banquet que doná la colonia canaria resident á Madrid, el dia 9 de desembre ultim, á son compatriota don Benet Pérez Galdós.

Desitjosos dits senyors de que aqueix tribut d'admiració al gran novelista son client tingui la millor significació possible, ens pregan fem públich que's regalará un exemplar de dit llibre á tothóm qui'l soliciti, no sols á Madrid, sinó desde provincias ó l'extranger, sens altre requisit que las molestias de demanarlo personalment ó per escrit á dita casa, carrer d'Hortaleza, 132.

El llibre's titula *Recuerdo del banquete celebrado por la colonia canaria de Madrid en honor de su insigne compatriota*, figuranthi un retrato y un autógraf d'en Pérez Galdós, la llista dels senyors que al banquet assistiren, els brindis pronunciats, els telégramas d'adhesió rebuts, y finalment, el discurs qu'en Galdós va pronunciar en el mateix acte.

—

Hem tingut el gust d'estrenye la má á nostre estimat amich y colaborador en Joan Torrendell, que procedent de Mallorca's troba en aquesta ciutat.

—

La Imprenta Elzeviriana (Rambla Catalunya, 14), ha obsequiat á sos clients ab un elegant almanach de paret, del que n'havém rebut un exemplar.

—

Hem rebut diferents exemplars dels almanachs de paret y butxaca que pera'l corrent any ha posat en circulació la casa «J. Uriach y C.ª».

Fidel Giró, impressor. — Carrer Valencia, 311.

JOVENTUT

SETMANARI CATALANISTA

Els trevalls se publican baix la exclussiva responsabilitat de sos autors. No s'admeten els que no sían inédits.

No's tornan els originals.

Se donará compte de las obras rebudas en aquesta redacció, y de las qu'ho mereixin se'n fará crítica.

PREUS DE SUSCRIPCIO

CATALUNYA: Un any.	8	Pessetas.
» Mitj any.	4'50	»
» Trimestre.	2'25	»
ALTRAS REGIONS D'ESPANYA: Un any. .	9	»
EXTRANGER: Un any.	10	Franchs.
Número corrent.	20	Céntims.
» atrassat, ab folletins.	40	»
» » sense folletins.	25	»